
ProfielWerkstad Wageningen: Wageningen Universiteit verdiept de contacten met het VWO

ProfielWerkstad Wageningen is een nieuw initiatief van VWO-campus van Wageningen Universiteit, gericht op leerlingen van 5- en 6-VWO die graag van onze kennis gebruik maken bij het schrijven van hun profielwerkstuk.

Door Ger Trip, Tom Dousma, Leonoor Akkermans en Christel Hemstede

De leerlingen kunnen gebruik maken van de begeleiding van student-coaches gedurende het gehele traject van onderzoeksplan totaan de presentatie. Ook kunnen ze vragen stellen aan wetenschappers van de universiteit die expert zijn op het gebied van hun profielwerkstukonderwerp. Op 11 en 12 november 2004 komen de leerlingen naar Wageningen om te schrijven aan het werkstuk, literatuur te zoeken en eventueel enquêtes uit te voeren. Op de 'terugkomdag' op 14 januari 2005 presenteren de koppels hun resultaten aan hun medeleerlingen en geïnteresseerde VWO-docenten. Verdere begeleiding vindt per e-mail en internet (sharepoint) plaats.

Ervaringen uit het verleden

VWO-campus van Wageningen Universiteit (WU) biedt al sinds 1996 mobiele practica aan, kortdurende experimenten die op school kunnen worden uitgevoerd met materialen en onder begeleiding van studenten van WU. Zo is inmiddels een grote expertise in het werken met middelbare scholieren opgebouwd. Ook voor het vak economie is een dergelijk mobiel practicum ontwikkeld en sinds 2003 op bijna 100 scholen gegeven. Onder de lichtelijk provocerende titel 'Adam Smith was wrong' is een serie economische experimenten gebundeld waarin scholieren aan den lijve ondervinden hoe ze keuzes

LeerlingCoaches

maken. Individuele keuzes die consequenties hebben voor het algemeen belang. Het hoofddoel van dit practicum is te laten zien dat economie een wetenschap is die experimenteel – als het ware in het laboratorium - te werk kan gaan. Een uitnodiging aan de leerlingen gaat hiermee gepaard: bedenk nu zelf je eigen economisch experiment, of een variant op een bestaand experiment, en voer dit uit.

Meisjes socialer dan jongens?

Ter illustratie van wat er bij komt kijken om een experiment goed uit te voeren wordt een van de experimenten uit het mobiele practicum in de klas gepresenteerd als een serieus wetenschappelijk onderzoek. Om het wetenschappelijke gehalte te waarborgen wordt het experiment door middel van een vast format uitgevoerd, onafhankelijk van wie het experiment leidt. Daar waar de studenten die het mobiele practicum leiden bij de overige experimenten een zekere mate van vrijheid genieten ten aanzien van introductie, volgorde en interactie, moeten zij bij dit onderdeel zich houden aan een vast ritueel. Het experiment behelst een sociaal dilemma waarbij elke deelnemer moet aangeven met hoeveel loten (minimaal 0, maximaal 6) hij/zij meespeelt in een loterij, waarin één winnend lot zal worden getrokken. Hoe meer loten iemand aangeeft, des te hoger zijn/haar kans om te winnen. Maar... hoe meer loten door de gehele groep van deelnemers wordt ingeleverd des te kleiner de te winnen prijs! Het experiment bestaat uit twee rondes. In de eerste ronde wordt gespeeld met de klas als één groep, in de tweede ronde spelen de jongens als één groep en de meisjes als één groep. Inmiddels zijn de resultaten van dit experiment geanalyseerd. Het blijkt dat meisjes zich inderdaad socialer gedragen dan jongens. De resultaten zijn dermate (statistisch) significant dat er geen sprake kan zijn van toeval. Ook hebben we onderzocht of meisjes en jongens dit verschil in sociaal gedrag voorspellen. Dan blijkt dat ze inderdaad wel aanvoelen dat er verschil zal zijn, maar beide groepen onderschatten de mate waarin. Ook in het seizoen 2004/2005 ligt het in de bedoeling gedurende enkele maanden opnieuw het mobiele practicum aan te bieden. U zult hier te zijner tijd over worden ingelicht.

Intensivering van het contact

Een nadeel van het mobiele practicum is dat het slechts gaat om een eenmalig contact met de leerlingen. Om het contact tussen Wageningen Universiteit en het VWO te verdiepen is daarom een nieuw project ontwikkeld waarin een meer duurzame relatie tussen scholier en WU centraal staat. In 2003 is er proefgedraaid met het project ProfielWerkstad

Wageningen. Acht leerlingen van het Marnix College in Ede kwamen in december (en een terugkomdag in januari) twee dagen naar Wageningen om, onder begeleiding, te werken aan hun profielwerkstuk. De ervaringen van deze dagen hebben geleid tot de definitieve opzet voor 2004. De belangrijkste lessen waren de volgende.

Ten eerste: de leerlingen stellen met name die activiteiten op prijs die hun eigen wetenschappelijk werk en hun rol als toekomstige ‘jonge onderzoeker’ benadrukken. Dat betekent dat vragenuren met deskundigen, waarin ze vragen kunnen stellen gericht op hun profielwerkstuk, zeer gewaardeerd worden (meer dan algemene colleges). Ook een workshop journalistiek wordt zeer gewaardeerd, mits deze het eigen profielwerkstuk als insteek heeft (en de vraag hoe krijg ik mijn bevindingen zo goed mogelijk onder de aandacht van mijn publiek...).

De tweede succesfactor bleek het persoonlijk contact met de student-coaches. Scholieren vinden het leuk alvast te proeven aan het studentenleven in al zijn facetten: salsadansen in de kroeg, of de rituelen in de studentenflat bij de avond-macaroni.

Ten derde willen we de rol van de VWO-docent benadrukken. Aan de ene kant willen we graag een deel van de begeleidingstaak uit zijn/haar handen overnemen. Aan de andere kant is de eindbeoordeling van het werkstuk de verantwoordelijkheid van de docent. Daarom zorgen wij ervoor dat het contact (e-mail en sharepoint) tussen student-coach van Wageningen Universiteit en vwo-leerling voor de docent openbaar en toegankelijk is.

Programma ProfielWerkstad Wageningen 2004

Vanaf het voorjaar 2004 kunnen leerlingen zich opgeven in koppels. Ze kiezen voor één van de actuele thema's die ProfielWerkstad Wageningen hen biedt. Thema's worden aangeboden voor het vak economie en daarnaast voor de vakken geschiedenis, aardrijkskunde en biologie.

De thema's van *economie* voor ProfielWerkstad Wageningen zijn:

- *De macht van multinationals*

Boekhoudschandalen bij Ahold, fraude bij het Italiaanse Parmalat; de kranten staan er vol van. Bedrijven proberen hun macht ten opzichte van nationale overheden te gebruiken om extra voordelen te behalen. Aandeelhouders willen door alle schandalen meer greep krijgen op wat er in deze bedrijven gebeurt. *Corporate governance* is het toverwoord in deze tendens om het bedrijf transparanter te maken.

Afscheid

Hoe groot is de macht van multinationals? Welke rol is weggelegd voor de overheid, de aandeelhouders en de directie? Hebben multinationals een voorkeurspositie ten opzichte van kleinere bedrijven, hier of in het buitenland? Is er sprake van oneerlijke concurrentie en is 'het buitenland' blij met een lokale vestiging van een multinational?

• *De klant is koning?*

Marketing houdt zich bezig met het vinden van de beste marketingstrategie bij een product. Zoveel mogelijk klanten moeten getrokken worden. Hoe kunnen de consumenten het best gediend worden? Om hier achter te komen kun je een marktonderzoek doen. Zo kom je er achter wat consumenten belangrijk vinden. Waar zij hun prioriteiten leggen en wat ze juist helemaal niet belangrijk vinden. En zo kom je erachter of product X goed in de markt ligt en bij welke groep consumenten. Als dit bekend is, kan begonnen worden met de promotie van het product. Staat al dit onderzoek in dienst van de consument? Er worden veel consumenten-onderzoeken gestart om er achter te komen wat de klant wil. Wie heeft er het meeste baat bij de resultaten, de consument of de producent? Is de klant wel koning?

• *De groeiende EU*

De EU bestond anno 2003 uit vijftien landen. In mei 2004 zijn tien nieuwe landen toegetreden. Bijna een verdubbeling! Deze landen moeten voldoen aan de 'Kopenhagen Criteria'. Deze gaan over zaken als democratie, mensenrechten, het rechtssysteem, een goed functionerend marktsysteem en het kunnen en willen volgen van de basisregels van de EU. Men kan zeggen dat de nieuwe landen in econo-

misch opzicht achterlopen bij de huidige leden. Wat zijn de gevolgen voor de nieuwe landen? Zullen ze zich snel ontwikkelen door de open grenzen en subsidies van de EU? Of moeten ze zoveel investeren in zaken als milieu en sociale zekerheid dat de toetreding alleen maar geld gaat kosten? Welk effect heeft de toetreding op de 'oude' landen. Zal de markt overspoeld worden met goedkope landbouwproducten en werknemers die gebruik willen maken van het sociale-zekerheidsstelsel? Wat gaat er gebeuren met landen die nu netto-ontvangers zijn en nettobetalers zullen worden? Of zijn de voordelen van de open grenzen veel groter? Bedrijven zullen waarschijnlijk makkelijker kunnen uitbreiden in de richting van deze nieuwe landen en Europa zal een groter machtsblok kunnen worden op de wereldmarkt met zoveel lidstaten.

Meer informatie en aanmelden?

Bent u als docent enthousiast en wilt u uw leerlingen stimuleren aan ProfielWerkstad Wageningen mee te doen? Wilt u nog meer informatie over de spelregels? Kijk dan op www.vwo-campus.net. Hier zijn ook opgaveformulieren voor leerlingen te downloaden. Voor meer informatie kunt u mailen naar: christel.hemstede@wur.nl. Opgave is mogelijk voor zover er plaatsen zijn en sluit op 1 oktober 2004.

Ger Trip is docent aan de Wageningen Universiteit, Tom Dousma is docent aan het Marnix College te Ede, Leonoor Akkermans en Christel Hemstede zijn student aan de Wageningen Universiteit.